

ממתק לשיבת

זמני השבת
יחשלים תל-אביב חיפה באר-שבע
כניסת השבת 4:02 4:15 4:05 4:20
צאת השבת 5:17 5:19 5:16 5:21

הדלקה בכפור

תל-אביב-יפו
Tel-Aviv-Yaffo
P.P. - שולם -
67' ש"י

תקציר: במחנה אסירים בסיביר, תחת המושטר הסובייטי, קבוצת יהודים נערכת להדלקת נר ראשון של חגגה...

במסתרי הבימה

מאת עוזי קפלון

הנר הזה מזכיר לי את החגגיה היפה שהייתה לסבא...
עם ישראל חי... עכשו נצטרך לצאת מכאן בזהירות.
נר כל כך קטן, ובכזה אור הוא מכניס בלב.
הנר הזה כאלו לוקח אותנו לקקום אחר...

שימו לב, אנחנו לא יודעים גדייק איזו פעילות חתרנית פתגהלת שום. אני רוצה השתלשלות מהירה וטקטה.
זה הסוף...
לפחות הספקנו לקיים מצוה.

את פרדכי הפרידו פאתנו, לתא בודד. הם פנראה מבינים שהוא ה'רב' שלנו.
אם הם עוד לא הרגו אותנו, פנראה הם פתגננים לעשות לנו "משפט".

הוא לא אשם יותר פאתנו. זה היה רעיון פשתי של בלנו.
אני פקנה שהוא רק נלקח לחקירה...
שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה... אין לי אלא לבטח בהשם.

למחרת שחו הכל במעשה הנורא, ודברו בחכמת ילדי ירושלים ובנפלאות ההשגחה העליונה. כלומר, כמעט כלם. בניו, שהתגורר בקצה העיר יבנה, ליד החרבה הנטושה, אחר להגיע גם היום, בשל הדרך הארבה מביתו ועד בית המדרש, ועדן לא שמע על הספור שקרה אתמול בלילה. ברגע שנגנס לבית המדרש חפש את גדעון. "הוי, צפרא טבא, גדעון! מצוה גדולה נזדמנה לי הבקר; מצות השבת אבדה... הנה, זאת מצאתי הבקר, תקוע בין דלת החרבה הישנה לבין הקיר – אין לי משג מי סחב אותו לשם: הכר נא", הצביע לאחוריו, "הספסלו של אביך זה אם לא..."

נהנים עם איצי

שלום לך יופני היקר,

אתה בטח סקרן לדעת כמה 'דמי חנכה' כבר קבלתי עד עכשו... טוב, בינתיים זה סוד, אבל אני יכול להבטיח לך שהארנק שלי כבר לא כל כך רזה...
לדעתי, נתינת 'דמי חנכה' זה באמת מהמנהגים הכי נחמדים של החג! אבל רק השנה גליתי שזה לא רק מנהג חביב ומשמח לילדים, אלא זה בעקר מנהג קדוש, שחשוב להקפיד עליו!!

המורה ספר לנו ספור מעגנו, על חסיד אחד שבא אל הרבי מליובאוויטש באחד מחדשי הקיץ ובקש ברכה עבור בנו שהיה חולה. הרבי התחיל לשאול אותו האם בחג החנכה הוא נתן לבנו דמי חנכה, והחסיד ענה שאכן נתן. אבל הרבי המשיך ושאל האם הוא נתן בכל יום, והאם לא שכח באף יום... החסיד אשר שאמנם נתן לבנו דמי חנכה, בכל אחד מימי החג.

אם כך – אמר לו הרבי – אין לך מה לדאוג ויהיה טוב. ואכן כך היה...
טוב, אז ספרתי להורים שלי את הספור הזה, וכך זכיתי לדמי חנכה מדי יום.

אבא שלי אמר לי שגם הוא מצפה לקבל 'דמי חנכה'. ממי? מהקדוש ברוך הוא! 'דמי חנכה' שהוא וכלנו מקוים לקבל מהשם, זו כמונו הגאלה השלמה ובנינו בית המקדש, עוד בתוך חג החנכה.

חנכה שפחה, אלי

היום אני אכין לכם לביבות...

כבו של סבתא?

בלביבות של סבתא אני לא יכול להתחרות!

אתה יכול להתחרות, אבל אתה לא יכול לנצח...

תקציר: בדרך החרבה הנטושה, עולה רעיון במוחו של גדעון – כיצד להנצל מידיו של הקצין הרומאי. רעיון אמין...

104 'פונסין אותו לכפה'..

יוליוס אחז בידית הדלת הכבדה ופתח אותה כלפי חוץ. קול חריקה צורמני החריד את דממת הלילה וריח טחב כבד פרץ החוצה. הוא פנה לאחוריו בחייד רחב והזמין את הילדים בתנועת יד רחבה של מכניס אורחים: "התכבדו נא, אורחי, והכנסו ראשונים פנימה"...

זה היה מהלך בלתי צפוי, אבל גדעון התעשת מיד. "חלילה לנו מעשות כדבר הזה ולהכניס לפני איש מבגר מאתנו!" ומונבז החרה החזיק אחריו: "ודאי! לא יעשה כן במקומנו, להכניס את הצעירים לפני המבגרים... בכבוד!"

הרומאי צחק בקול. "ניחא, ניחא! לא יאה למארח להתנכח עם אורחיו".. הוא צעד פנימה, כשהוא מפטיר: "רואים שקבלתם חנוך נאות. רק אצלכם רואים ש... איי!!!"

כי באותו רגע שיווליוס צעד פנימה, לחש גדעון למונבז: "עכשו!" ושניהם יחד זנקו בעקבותיו ודחפו אותו בכל כוחם פנימה... ותוך שניה, בטורם יספיק להתאושש, נסוגו במהירות החוצה, טרקו אחריהם בכוח את הדלת והציבו את הספסל, בין הדלת ובין הקיר שממול... מעתה, גם קצין רומאי רב כוח כיווליוס, לא יהיה לו סכוי לפתח את הדלת החסומה.

שאגת הזעם הנוראה שפרצה מגורנו של הרומאי המרמה, יכולה היתה להפחיד אריה... יוליוס השתולל בפנים, חבט בכל כוחו בדלת ונשבע כי פאשר יצא החוצה יעשה בהם שפטים, עד כי יתחרטו שבעים ושבע פעמים על חצפתם.

אבל הדלת חזקה היתה, והספסל מעשה ידי ידעיה היה. עשוי באמונה, מעצי הבימה. שני החברים הטובים התחבקו זה אם לא..."

המשך יבוא

בנית משפחת גאולה

אפא: נו, ילדים, הכנתם תכניות איך לנצל את ימי חג החגגה?

ציפי: בן! אני רוצה ללכת לשופים אגשים כבגרים, כמו שהלכנו בשנה שעברה.

פיני: ואני רוצה שגלף לעזר לחלק ספגיות, לאגשים שגבואו להדלקת הנרות הפרגזית.

שרי: ואני קבעתי עם חברות לעשות לילדים בגנה, פעילות של סביבונים, דמי חגגה ואמירת פסוקים.

צביקה: ואני אלך בעזרת השם עם אבא, להדליק חגגיות בבמה חנויות.

אפא: טוב, עכשו אני כבינה, לפה צריכים שמונה ימים בחג החגגה! כדי שתוכלו להספיק את הכל!

אבא: נכון, אבל גם ובעקר, הרבי פליבאוויטש פדבר על כך שחגגה הוא בן שמונה ימים ולפספר שמונה ימי קשר גיחד עם הגאלה. בימות הפשיח הבנור שבו ינגנו בבית הפקדש יהיה בן שמונה פיתרים, ולא בן שבועה פיתרים כמו בעבר. כי ה"שמונה" פספול התרופיות פעל הטבע, לעפית ה"שבוע" הפספול את החיים הרגילים שלנו - חיי הטבע. התכניות שלכם, ילדים, מוכחות שדוקא הילדים הם אלו שרועו גם לפבגרים, להתרופים פעל הפסגרות של הטבע ולהיות מוכנים לגאלה.

לכם?". יהודה מביט באיש כלא מאמין. יהודי מבגר, עטור זקו לבן ולראשו מגבעת שחרה. "חבר'ה", הוא אומר להם, "מה קרה?".

"אנחנו זקוקים לעזרה", משיב יהודה בשפל קול, ובתוך לבו אינו מאמין שהאיש יכול לסייע לו. ביאוש הוא פולט: נקרה לנו רצועת המנוע. רק רצועת מנוע חדשה תעזר לנו.

לתדהמתו של יהודה האיש מושיט את ידו לעבר המושב שלימינו, ומושיט ליהודה הנדהם רצועת מנוע חדשה. זה מביט חליפות במלאך שהופיע משמים וברצועה החדשה ואינו מצליח להוציא הגה מפיו. בטרם החילים קלטו את שהתרחש - הרכב נעלם.

"אינני יודע אם להגדיר את זה נס", אומר יהודה עצבה, "אבל עד היום אני חש את ההצלה הפלאית שלנו באותו הלילה. בעבורי אותו יהודי לא היה אלא אליהו הנביא בכבודו ובעצמו".

ויהודה מוסיף: "אני במקצועי מספר ספורים, אבל זה ספור שחוייתי על בשרי. כשאני חושב על הארוע אני אומר לעצמי: מה הוא העניק לי - רצועה. המנוע היה תקין, הרכב היה שלם, אבל אם חסר הקשר - המכונית אינה יכולה לנוע... ובעיני זהו משל טוב למצות הנחת תפלין. רצועותיהן קושרות את העם היהודי לשרשרת הדורות, ונותנות לו כוח לצלח את הקשיים והצרות ולהגיע לחוף מבטחים".

(הסיפור מנובע על פי סיפורו של יהודה עצבה, כפי שמופיע באתר הסיפורים שלנו)

שני החילים שאתו שותקים גם הם. מה יעשו? אסור להם לנטש את הרכב, המלא ציוד צבאי. מכשיר קשר אין ברשותם, ואין דרך להזעיק עזרה.

באין בררה מחליטים השלושה להמתין לכלי רכב שיחלפו. מדי פעם מבליח רכב מהחשכה, אולם - אין רכב עוצר.

השעה כבר שתים וחצי אחר הצות. "אין מה לעשות", אומרים החילים זה לזה, "נאלץ לבלות את שארית הלילה הקפוא כאן, בשולי הדרך". החלומות על ארוחה דשנה ושנה במטה נגוזו. במקומם באו נקישות השנים הרועדות מקר, מהעיפות הרבה ומהפחד מפני המשפט הצבאי הצפוי להם.

המצב בכי רע. לפתע, כלא מאמין, מבחין יהודה בשני אורות שכאלו יורדים מתוך השמים החשוכים. האורות מתקרבים והולכים, ולפתע עוצר לידם רכב פולקסווגן דבל-קבינה חדש, זהה לרכב שלהם. התדהמה רבה.

נהג פותח את החלון ושואל: "אפשר לעזר

ברצף בן אלפי שנים. באחד מערבי החגגה נקרא יהודה בדחיפות למפקדה. המתניה לו משימה - לצאת לבסיס במרפז הארץ. יהודה מתניע את הרכב הצבאי, פולקסווגן דבל-קבינה. לידו מצטופפים עוד שני חילים.

דרך ארכה מצפה להם במדבר. הם נוסעים בתוך חשך מחלט. רק הפנסים מאירים את הדרך שלפניהם. קרוב לחצות הלילה, לאחר שגמאו מאות קילומטרים, הם מתחילים להתקרב ליעדם.

כבישי הארץ שוממים אף הם. גם כאן טרם שבו החיים לשגרה. "יש לי רעיון", מציע יהודה לחבריו. "נסע אל ביתי בירושלים, נאכל משהו, נישן ונתרענו, ועם שחר נמשיך בדרךנו. מה דעתכם?".

שני החילים מסכימים בשמחה. אחרי שהיה ארכה כל-כך בתנאי שטח קשים - הגיע הזמן למנוחה ולמעט ארוחה של בית. יהודה פונה לעבר ירושלים.

לפתע, ליד בית-זית, המנוע מתחיל להשמיע קולות משנים. הרכב מתקדם עוד כמה עשרות מטרים, ואז נעצר. תקלה.

"אוי לא", פולט יהודה. הוא מדליק את פנסי האיתות ונגש לפתח את מכסה המנוע. כמה רגעים הוא נובר בקרבי המנוע, וכשהוא מאבחן את הבעיה - לבו צונח בקרבו. רצועת המנוע נקרעה. "אני לא מאמין", הוא ממלמל בתדהמה, מביט סביבו ביאוש. "מאיפה אביא עכשו רצועת מנוע חדשה? אין שום סכוי לזוז מפה".

קוראים בענין

רצועה מאליהו

חרף תשל"ד, הימים שאחרי מלחמת יום הכפורים. הדריות טרם התפוגגה. עדין מלקקים את הפצעים. האבדות הרבות, אלפי החללים והפצועים, משרים דק של תונה על הצבור בישראל.

יהודה עצבה היה בין אלפי חילי המלואים שגיסו למערכה בסיני. על-אף ההפתעה ונקדת הפתיחה הגרועה שממנה יצא צה"ל למלחמה, הצליחו כוחותינו להשיב מלחמה שערה, לעבר אל מעבר לתעלת סואץ ולכתר את צבאות האויב.

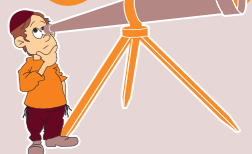
הסכם הפסקת האש נחתם בל' בתשרי, אף יהודה וחבריו עדין היו מגיסיים. מתיחות כבדה עמדה באויר, והיא לא התפוגג במהרה.

הגיעו ימי החגגה. ברחבי מדבר סיני החשוף הדליקו החילים את נרות החגגה בחנכיות מאלתרות. תרמילי פגזים ובתוכם פסות בד שנתלשו משקים, לצד חול וגפטי, היו לנרות.

וכך בין הגבלאות הצתו השלהבות הקטנות והאירו את החשך. את אימת המלחמה החליפה האמונה והתקווה.

יהודה עצבה שכב על אדמת המדבר, ואת מוחו מלאו מחשבות רבות. יציאת מצרים, מלחמות החשמונאים ביונים, המלחמות באויבי ישראל בעת החדשה - כל אלו התחברו בעיניו לשרשרת אחת. הוא חש חליה

דמות מהפרשה

טמטום החרטום

לא קל לעבד עם מלך כמו פרעה. בקר אחד המלך קם הפוך לגמרי וצוה לאסוף את כל החרטמים וכל החכמים אליו.

"חלמתי שאני עומד על היאור", פתח פרעה בקול נכאים. "שבע פרות עלו מן היאור, ופות ובריאות. והנה עלו שבע פרות אחרות דקות ורעות, והן בלעו את הפרות השמנות! אחר כך חלמתי חלום דומה עם שבולים".

"אמר לאדוני המלך מה הפתרון?", קמתי והכרזתי בפתוס. "שבע הפרות השמנות - שבע בנות הן. שבע בנות יולדו לאדוני המלך!".

"מזל טוב!", הריעו החרטמים. "והשבולים?", שאל פרעה.

"פשוט", המשכתי בהתלהבות. "שבע מדינות תכבש השנה, ושבע אחרות ימרדו בך! מדינות זה כמו שבולים, הן צומחות וצומחות עד שטוחנים אותן לקמח!".

פרעה לא היה מרצה. ואז קם שר המשקאות, או כמו שמכנים אותו כאן שר המשקים.

ממתי שר משקאות יודע לפתח חלומות? לא הבנתי. אבל הוא בקש להמליץ על עבד עברי אחד מבית הפלא, בשם יוסף, שיודע לפתח חלומות. בזיון! נראה לו שנער עבד יצליח במקום שחרטמים חשובים נכשלו?!

אבל דוקא הפתרון של יוסף היה הנכון. למדתי שלא מספיק לנסות להמציא פתרון לבד. צריכים רוח אלקים, כמו שיש ליוסף הצדיק!

מגלים עולם

בחרף, אנחנו לא אוכלים גלידה, אבל אנחנו בהחלט יכולים לדבר עליה... את מכונית הגלידה הראשונה לפני כמאה וחמשים שנה, המציאה אמה אמריקאית, עקרת בית, שחפצה ליצר בביתה גלידה טעימה עבור ילדיה. במכונית הזו, היה שקוע מכל מלא בתערובת גלידה, בתוך מצע של קרח ומלח. את המכל היו מסובבים עד שהתערבת בתוכו קופאת. סוחר אמריקאי גדול למוצרי חלב 'קנה' את הרעיון והפך את מפעל החלב שלו למפעל תעשייתי ליצור גלידה. במרוצת השנים, התקבל המעדן האהוב באהדה כה רבה, עד שהגלידה הפכה למעין 'מאכל לאמי' של ארצות הברית... בעדן המודרני, כשבכל בית ישנו מקפוא, נתן ליצר תערובת לגלידה והמקפוא כבר עושה את יתר העבודה... אבל ישנן גם מכוניות ביתיות, כדי ליצור גלידה משפּרת.

מחכימים ונהנים

תענוג אמתי

באחד מימי החגגה פתח רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב את דלת חדרו ונכנס לפתע לבית-המדורש. באותה שעה ישבו שם כמה חסידים ושוחרו על דא ועל הא. הצדיק פנה אליהם ושאלם על נושא שיחתם. הם התבישו לענות והחרישו.

הוסיף הצדיק ושאל שוב במה עסקו. נאלצו החסידים להודות שאחד מהם תאר לפניהם את רב עשרו של הגרף פוטוצקי, את יפי ארמונו ואת רב תענוגותיו ושעשועיו.

הוריד הצדיק את ידו בתנועת בטול ואמר: "וכי פוטוצקי זה יודע מהי הדלקת נר חגגה? ! אם-כן, אין לו שום משג בטיבו של תענוג אמתי".